

HÅLLBARHET

Detta är en sammanställning av de hållbarhetskrav och villkor som har ställts i upphandlingen av:

Storköksutrustning konsulter 2020

Nivå av hållbarhet

Hållbarhetskrav Ja Nej

Hållbart ramavtal¹ Ja Nej

Hållbart alternativ² Ja Nej

Storkökskonsulterna ska stödja den upphandlande myndigheten med behovsanalyser och att planera ett långsiktigt välfungerande storkök. Exempel på hållbarhetsrelaterade tjänster som kan avropas är:

- beräkning av totalkostnader, inklusive energi- och underhållskostnader (LCC-kalkyler)
- energibesparingsprojekt
- översyn av struktur för energieffektivt bruk av zoner (kalla och varma)
- miljömässiga konsekvensanalyser
- utbildning gällande energieffektiv användning
- behovsstyrning av utrustning och belysning

---

¹ Med hållbart ramavtal menas ett ramavtal som är fokuserat på en hållbar lösning. Det kan vara en design/prestanda/funktion där ett helhetsperspektiv har antagits ur hållbarhetssynpunkt. Antingen kan det gälla en mer hållbar lösning än den konventionella lösningen på marknaden, eller så omfattar ramavtalet enbart den hållbara delen av den etablerade marknaden, t.ex. elbilar.

² Med hållbart alternativ menas ett ramavtal där det finns varor i varukatalogen/webbutiken/varulistan som är markerade som särskilt hållbara. Det kan t.ex. vara miljömärkning enligt Svanen, energimärkning, Fairtrade-märkning eller Upphandlingsmyndighetens kriterier för giftfri förskola. Tanken är att det ska vara lätt för kunden att hitta de hållbara alternativen på ramavtalet.

SAMMANFATTNING HÅLLBARHETSNYTTOR

Genom våra kravställningar i upphandlingen uppnås följande hållbarhetsnyttor:

Systematiskt miljöarbete

- Leverantören bedriver ett systematiskt miljöarbete.

Övrigt

- Konsulten ska ha god kompetens kring exempelvis tillgänglighetsfrågor, ergonomi, avfallshantering och miljörisiker.

DE GLOBALA MÅLEN

Tjänsterna kring energieffektivisering i ramavtalet bidrar till mål 7 *Hållbar energi för alla*.

Krav och villkor i upphandlingen bidrar till att uppnå mål 12.

HÅLLBARHETSHÄNSYN

Nedan är en sammanställning av de hållbarhetshänsyn som tagits i upphandlingen och hur vi resonerat kring respektive hänsyn. Du kan även se kravformuleringarna.

BARNS RÄTT I UPPHANDLING³

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då tjänsten inte riktar sig till barn.

ARBETSRÄTTSLIGA VILLKOR ENLIGT KOLLEKTIVAVTAL⁴

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då inga betydande risker har konstaterats för löner, semester och arbetstid.

ARBETSMILJÖ⁵

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då inga betydande arbetsmiljörisiker har konstaterats i Sverige.

SYSSELSÄTTNINGSFRÄMJANDE ÅTGÄRDER⁶

Ja Nej

Motivering: Analys genomfördes inte vid tillfället för upphandling.

---

³ Inköpscentralen är inte skyldig att efterleva barnkonventionen, såvida vi inte agerar ombud åt en upphandlande myndighet som har sådan skyldighet genom delegerat ansvar från staten. Inköpscentralen tar dock ändå i beaktande barns rätt, bl.a. genom krav på varan eller tjänsten om den riktar sig till barn (t.ex. vad gäller kemikalier) eller genom krav på att leverantören ska utföra tjänsten med beaktande av barnets bästa. Inköpscentralen kan också inhämta barns åsikter även om vi inte är skyldiga att göra det. Vi bygger också in möjligheter för kunder att ta hänsyn till individuella barns åsikter, om avropen gäller en fråga som rör barn.

⁴ Inköpscentralen är skyldig att ställa arbetsrättsliga villkor enligt kollektivavtal (lön, semester och arbetstid) om summan av upphandlingen är högre än tröskelvärdet och det anses behövligt.

⁵ Inköpscentralen ställer krav på arbetsmiljö, t.ex. genom krav på systematiskt arbetsmiljöarbete, om arbetsmiljöriskerna är höga. Kraven kan gälla både fysiska, psykologiska och sociala förhållanden. Kraven kan också gälla utformning av arbetsplatser och arbetsutrustning.

⁶ Inköpscentralen öppnar i de fall det är lämpligt med tanke på upphandlingsföremålet och avtalets längd upp för våra kunder att föra dialog med leverantörer om sysselsättningsfrämjande åtgärder för grupper som står långt från arbetsmarknaden, t.ex. utrikes födda, nyanlända, personer med funktionsnedsättning, personer som saknar avslutad gymnasieutbildning, äldre eller långtidsarbetslösa.

LIKA RÄTTIGHETER OCH MÖJLIGHETER⁷

Ja Nej

Motivering: Analys genomfördes inte vid tillfället för upphandling.

TILLGÄNGLIGHET OCH SAMTLIGA ANVÄNDARES BEHOV⁸

Ja Nej

Motivering: Analys genomfördes inte vid tillfället för upphandling.

HÅLLBARA LEVERANSKEDJOR⁹

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då det är en tjänst som har upphandlats.

HÅLLBARA INVESTERINGAR¹⁰

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då upphandlingsföremålet inte omfattar investeringar.

---

⁷ Inköpscentralens krav på lika rättigheter och möjligheter utifrån diskrimineringslagens sju diskrimineringsgrunder kan ta sikte på både leverantörer som arbetsgivare och leverantörers bemötande av allmänheten eller personal inom avropande myndigheter. Kraven kan också svara mot olika gruppers behov och villkor, t.ex. kläder i storlekar för både storvuxna och småvuxna, kvinnor och män.

⁸ Inköpscentralen är skyldig att ställa tillgänglighetskrav om summan av upphandlingen är högre än tröskelvärdet, det som ska upphandlas ska användas av fysiska personer och det inte finns några särskilda skäl att inte ställa krav. En nedsättning av funktionsförmåga kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och kan handla om nedsatt rörelseförmåga, syn, hörsel, röst- och talfunktion, kognitiv förmåga, besvär i andningsorgan, allergier eller överkänslighet, eller andra nedsättningar och variationer i funktionsförmåga.

⁹ Inköpscentralen är skyldig att ställa arbetsrättsliga villkor enligt ILO:s kärnkonventioner om summan av upphandlingen är högre än tröskelvärdet och det anses behövligt. Inköpscentralens krav om hållbara leveranskedjor täcker dock mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöskydd och affärsetik. Kraven kan också utökas med specifika krav för t.ex. rättvis handel eller konfliktmineraler.

¹⁰ Inköpscentralen krav på hållbara investeringar omfattar bland annat Principles for Responsible Investment, rapportering enligt upplysningsförordningen, andel investeringar som omfattas av taxonomiförordningen, exkludering av företag utifrån hållbarhetskriterier, användande av ägarinflytande, andel räntetillgångar som är gröna obligationer och tillgångsportföljens koldioxidavtryck.

CIRKULÄR EKONOMI¹¹

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då det är en tjänst som inte involverar varor eller material.

KLIMATPÅVERKAN¹²

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då tjänsten inte kan anses ge upphov till någon betydande klimatpåverkan.

NATURRESURSER, BIOLOGISK MÅNGFALD OCH EKOSYSTEM¹³

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då tjänsten inte kan anses ge upphov till någon betydande påverkan på naturresurser, biologisk mångfald eller ekosystem.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKADLIGA ÄMNEN¹⁴

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då det är en tjänst som inte omfattar hantering av varor.

---

¹¹ Inköpscentralen har ett särskilt fokus på cirkulär ekonomi då behovet är stort av att snabbt få till cirkulära materialflöden och ett minskat fotavtryck från de varor som upphandlas. Kraven syftar bland annat till återanvändning, reparation, renovering, återtillverkning, delning, förlängd livslängd, modularisering, förlängd garantitid, ökat innehåll av återvunnet material samt materialmärkning.

¹² Inköpscentralen har som ambition att ställa drivande klimatkrav som möjliggör för upphandlande myndigheter att uppfylla sina klimatmål. En viktig del i arbetet är att analysera var i varan/tjänstens livscykel störst klimatpåverkan sker och inrikta kraven på detta. Klimatpåverkan kan exempelvis bero på utsläpp av växthusgaser, energi- eller bränsleanvändning och materialval. Inköpscentralen har också ett särskilt fokus på fossilfria transporter, då området är mycket viktigt för att klimatmålen ska kunna nås.

¹³ Inköpscentralen har som ambition att säkerställa ett hållbart nyttjande av naturresurser och ekosystem, t.ex. krav på markanvändning, nyttjande av vattenresurser och bekämpningsmedel samt läckage av näringsämnen.

¹⁴ Inköpscentralen har som ambition att minska risken för exponering av miljö- och hälsoskadliga ämnen i upphandlade varor. Genom de krav vi ställer begränsar vi innehållet av bland annat ftalater (mjukgörare), färgämnen, flamskyddsmedel, flyktiga organiska eller högfluorerande ämnen samt ämnen på EU:s kandidatlista. Kraven syftar också till att minimera utsläpp och emission av miljö- och hälsoskadliga ämnen, som exempelvis formaldehyd från möbler eller kväve- & svaveloxider, partiklar och marknära ozon från fordon.

SYSTEMATISKT MILJÖARBETE¹⁵

Ja   Nej

Motivering: Vi har ställt krav på att leverantören ska bedriva ett systematiskt miljöarbete.

Systematiskt miljöarbete

Krav på leverantören

Anbudsgivaren ska, vid anbudslämnande och under hela ramavtalsperioden, ha implementerade rutiner för systematiskt miljöarbete, som minst omfattar följande:

1. En miljöpolicy eller motsvarande, som omfattar den typ av uppdrag som upphandlingen avser och som är antagen av ledningen och väl känd hos personalen.
2. Rutiner som säkerställer att ledningen återkommande följer upp verksamhetens miljöledningssystem.
3. Rutin för fastställande av verksamhetens betydande miljöaspekter.
4. Rutin som säkerställer identifiering och efterlevnad av relevanta bindande krav, inklusive miljölagstiftning, kopplat till organisationens miljöaspekter.
5. Rutin för att löpande utvärdera, följa upp och uppdatera miljömål och handlingsplaner kopplat till de betydande miljöaspekterna.
6. Rutin för att säkerställa nödvändig kompetens hos berörd personal kopplat till miljöpolicy, de betydande miljöaspekterna, att tillämpliga rutiner och krav i miljöledningssystemet följs samt ansvar för att minimera miljöpåverkan i arbetet.
7. Rutin för mätning och utvärdering av miljöprestanda kopplat till de betydande miljöaspekterna.
8. System för kontroller och spårbarhet av ingående komponenter uppströms i leverantörskedjan i så många led som krävs för att uppfylla de miljökrav som ställs på produkterna, inklusive rutin för att hantera eventuella avvikelser.
9. System för hantering av miljörelaterade risker som kan påverka verksamheten och ledningssystemet.
10. Rutin för interna miljörevisioner.

Anbudsgivaren visar att kravet är uppfyllt genom ett av följande två sätt:

- bifoga kopia på giltigt certifikat enligt ISO 14001, eller registrering enligt EMAS (förordning (EG) nr 1221/2009 eller senare gällande utgåva), eller motsvarande certifikat enligt annan miljöledningsstandard som bygger på europeisk eller internationell standard. Leverantören ska, under hela ramavtalstiden, vid uppdatering av eller vid förvärv av nya certifikat skicka giltig version till inköpscentralens kontaktperson för ramavtalet.
Eller
- bifoga beskrivning/dokumentation som visar att punkt 1-10 ovan uppfylls.

¹⁵ Inköpscentralen ställer krav på att leverantören ska arbeta systematiskt för att förbättra sin organisations miljöpåverkan och bidra till en hållbar utveckling om långtgående miljökrav samtidigt ställs i upphandlingen. Kravet syftar till att säkerställa att leverantören har den kapacitet och de rutiner som krävs för att hantera de ställda miljökraven. Leverantören kan uppfylla kravet genom certifikat såsom ISO 14001, EMAS, FR 2000 och Svensk Miljöbas (+ tillägg) eller beskrivning och verifikation av ett eget system som uppfyller våra krav.

Observera att det är anbudsgivaren som måste bevisa att kraven på systematiskt miljöarbete är uppfyllt. Andra parter (moderföretag, underleverantörer, etc.) miljöledningsarbete/miljöledningscertifikat kan inte åberopas för att påvisa att detta krav är uppfyllt.

EKONOMISK BROTTSLIGHET¹⁶

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då inga betydande risker för ekonomisk brottslighet har konstaterats.

INFORMATIONSSÄKERHET¹⁷

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då inga betydande risker för informationssäkerhet har konstaterats.

ÖVRIGT

Ja Nej

Grundkrav på konsulter

Krav på tjänsten

[...] Konsult ska, för det anbudsområde som anbudet gäller ha god kompetens vad gäller relevanta lagar, förordningar, föreskrifter, standarder, certifieringar, normer, auktorisationer, riktlinjer mm som: [...]

- Arbetsmiljölagstiftning
- Baskunskap om tillgänglighetsfrågor
- Kunskap om avfallshantering
- Kunskap och erfarenhet i frågor gällande arbetsmiljö och ergonomi i storkök.
- Kompetens och kvalitet d v s erfarenhet från arbete enligt miljö- och kvalitetsledningssystem.
- Kunskap om hållbarhet, miljöfrågor, miljökrav och miljörisker inom respektive arbetsområde.

¹⁶ Inköpscentralen ställer krav som syftar till att minska förekomsten av ekonomisk brottslighet om riskerna för just detta är höga. Det kan till exempel gälla krav på förebyggande åtgärder mot korruption. Samtidigt kontrollerar vi förekomsten av organiserad brottslighet, bestickning, bedrägeri, penningtvätt eller finansiering av terrorism, terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet och människohandel samt att leverantören har fullgjort sina skyldigheter avseende betalning av skatter eller socialförsäkringsavgifter.

¹⁷ Inköpscentralen ställer krav på informationssäkerhet utifrån risk. Områden där riskerna är höga omfattar bland annat uppdrag där leverantören hanterar sekretessbelagda uppgifter, uppgifter som är känsliga för organisationen vid utförandet av tjänsten eller känsliga personuppgifter eller andra personuppgifter. Det omfattar också uppdrag där leverantören levererar till samhällsviktig verksamhet, där det finns rättsliga säkerhetskrav (internationella, europeiska, svenska) på varan/tjänsten, upphandling av IT-system, uppdrag där röjande av information kan medföra skada för rikets säkerhet samt uppdrag där informationen omfattas av säkerhetsskyddslagstiftningen.

UPPFÖLJNING

För oss är uppföljning en förutsättning för hållbar upphandling. Därför arbetar vi systematiskt med att följa upp de hållbarhetskrav vi ställer. I de fall vi upptäcker avvikelser från våra krav, eller faktisk negativ påverkan i en leverantörs verksamhet, varor eller tjänster kopplade till vår verksamhet, vidtar vi åtgärder och begär rättelse. Vid grova överträdelser kan vi även använda viten eller häva avtal.

Uppföljning görs genom egenrapportering, dokumentgranskning, enkäter och intervjuer, mätningar och analyser, leverantörsmöten, revisioner samt platsbesök.

Läs mer om våra uppföljningar på Addas hemsida.